

Ulkoasiainministeriö
Kehityspoliittinen osasto

9/4.1./2014
2.4.2014

Lausunto

Vuoden 2015 jälkeinen kehitysagenda: Suomen näkemyksiä

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta (TANE) kiittää mahdollisuudesta lausua vuoden 2015 jälkeisestä kehitysagendasta, Suomen näkemyksiä. TANE pitää hyvänä, että Suomen näkemyksissä on nostettu sukupuolten tasa-arvo erilliseksi kysymykseksi. Tämän lisäksi sukupuolinäkökulma on kuitenkin valtavirtaistettava muihinkin käsiteltyihin teemoihin.

Esimerkiksi terveyden ja hyvinvointiin liittyy paljon sukupuolten tasa-arvon edistämisen kannalta tärkeitä näkökohtia. Miesten ja naisten fyysiset ja psyykkiset terveysongelmat ja niiden ilmeneminen poikkeaa osittain toisistaan. Hallituksen tasa-arvo-ohjelman mukaan terveyden edistämisen määrärahojen yhdeksi painopisteeksi asetetaan hankkeet, joiden tavoitteena on kaventaa terveyseroja sosioekonomisten väestöryhmien ja myös miesten ja naisten välillä. Näistä saatuja kokemuksia olisi syytä hyödyntää myös kansainvälisessä yhteistyössä.

Suuri haaste tasa-arvopolitiikalle niin Suomessa kuin muuallakin on tasa-arvoisen hoivapolitiikan saavuttaminen. Yksi näkökulma on, miten ja minkälaista hoivaa tytöt ja pojat sekä naiset ja miehet saavat. Toinen näkökulma on, miten hoiva yhteiskunnassa järjestetään. Hoivan järjestämisellä onkin moninaiset sukupuolittuneet vaikutukset. Julkinen hoivatyö on edelleen nimenomaan naisten matalapalkkatyötä, mutta myös yksityisessä piirissä esimerkiksi lasten ja vanhusten hoidon järjestämisellä on kauaskantoisia vaikutuksia erityisesti naisten elämään. Hoivan järjestäminen on myös globaali kysymys. Maan sisällä ja maasta toiseen muuttavien pienipalkkaisten hoivatyön tekijöiden asemaan tulee kiinnittää huomiota vuoden 2015 jälkeisessä kehitysagendassa.

Naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta on nostettu esiin Rauha ja vakaus -kappaleessa, mutta sukupuolittunut väkivalta on uhka myös fyysiselle ja psyykkiselle terveydelle. On hyvä, että Suomen näkemyksissä on nostettu esiin miesten ja poikien rooli väkivallan kitkemisessä.

TANE toivoo, että miesten väkivallan ehkäisevässä työssä otettaisiin huomioon jo poikaikä. On tärkeää puuttua poikien keskinäiseen väkivaltaan ala- ja yläkoulussa mutta myös jo varhaiskasvatuksessa. Samoin on tärkeää puuttua nykyistä tehokkaammin koulukiusaamiseen. Väkivallan keskeisin kasvualusta on itse koetussa väkivallassa.

TANE kiittää, että Suomen näkemyksissä on huomioitu seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien tärkeys ihmisoikeuksien edistämisessä. On hienoa, että Suomi painottaa sitä, että seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluiden on oltava saatavilla myös nuorisolle, naimattomille henkilöille ja erilaisille ryhmille, kuten sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöille. Kiitettävää on myös, että Suomi painottaa poikien ja miesten tietoisuuden kasvattamista seksuaali- ja lisääntymisterveydestä.

Postiosoite
Käyntiosoite
Puhelin
Faksi

PL 33, 00023 Valtioneuvosto
Kirkkokatu 14, 00170 Helsinki
0295 16001 / vaihde
09 698 1169

Sähköpostiosoite
etunimi.sukunimi@stm.fi
www.tane.fi
www.facebook.com/tasaarvo

Suomen näkemysten mukaan uuden agendan tavoitteena on oltava kestävä kehitys ja äärimmäisen köyhyyden poistaminen. TANE haluaa painottaa, että köyhyys ja syrjäytyminen koskevat eri tavalla naisia ja miehiä. Köyhyyden ja syrjäytymisen vähentämistoimien vaikutukset naisiin ja miehiin tulee arvioida etukäteen.

Suomessa köyhyysriski koskee erityisesti eläkeläisiä ja yksinhuoltajia, joista suurin osa on naisia. Toisaalta koulussa heikosti menestyvät, peruskoulun ja myöhemmät opintonsa keskeyttävät ja koulupudokkaat ovat Suomessa useammin poikia kuin tyttöjä. Heikko koulumenestys voi johtaa pysyvään syrjäytymiseen ja huono-osaisuuteen. Suomessa asunnottomista selkeä enemmistö on miehiä, ja asunnottomuuteen liittyy vakava syrjäytymisriski.

Suomi painottaa sitä, että erityisesti tyttöjen kouluun pääsillä ja siellä pysymisellä on tärkeä merkitys heidän voimaannuttamiselleen sekä heidän ja heidän perheidensä hyvinvoinnille. Suomi painottaa elinikäistä oppimista sekä laadukasta koulutusta.

TANE painottaa, että kasvatuksella ja koulutuksella on suuri merkitys sukupuolten tasa-arvon edistämässä varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen. Sukupuoleen liittyvät stereotyyppiset käsitykset ja toimintamallit ohjaavat tyttöjä ja poikia edelleen perinteisiin valintoihin opinnoissa ja työuralle nais- ja miesvaltaisiin ammatteihin. Näillä valinnoilla on yhteys sukupuolten väliseen palkkaeroon ja urakehitykseen työelämässä. Tasa-arvo- ja sukupuolitietoiset kurssit on tehtävä pakollisiksi osaksi niin opettajan- kuin lastentarhanopettajankoulutustakin sekä opettajien täydennyskoulutusta. Näin opettajat saavat tietoa ja konkreettisia välineitä tasa-arvokysymysten huomioimiseksi ja edistämiseksi käytännön opettajan työssä.

Jukka Relander
puheenjohtaja

Hannele Varsa
pääsihteeri